

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

PORADNIK

Opracowano:

**Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu
Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży**

Spis treści

I.	WSTĘP	1
II.	ŻŁOBEK I KLUB DZIECIĘCY	3
II.1.	KTO I GDZIE MOŻE ZAŁOŻYĆ ŻŁOBEK I KLUB DZIECIĘCY ?	4
II.2.	ZADANIA	5
II.3.	ZASADY FUNKCJONOWANIA	6
II.4.	REJESTRACJA.....	6
II.5.	OPINIA WŁAŚCIWEGO PAŃSTWOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO ..	8
II.6.	WYMAGANIA LOKALOWE, SANITARNE I BEZPIECZEŃSTWA ŻŁOBKA / KLUBU DZIECIĘCEGO.....	10
II.7.	PERSONEL.....	14
II.8.	ROLA RODZICÓW	17
II.9.	ŻŁOBEK A KLUB DZIECIĘCY	18
II.10.	KROK PO KROKU - JAK ZAŁOŻYĆ ŻŁOBEK LUB KLUB DZIECIĘCY?	19
III.	DZIENNY OPIEKUN	20
IV.	NADZÓR NAD ŻŁOBKAMI, KLUBAMI DZIECIĘCYMI ORAZ DZIENNYMI OPIEKUNAMI.....	25
V.	NIANIA.....	27
VI.	FINANSOWANIE.....	29
VII.	PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I REGULUJĄCE FUNKCJONOWANIE OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 /PRZEPISY POMOCNICZE.....	31
VIII.	ZAŁĄCZNIKI.....	34
	Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3	34
	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych.....	47

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235) i przepis wykonawczy do niej, tj. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz. U. Nr 69, poz. 367) łagodzą dotychczas obowiązujące dla tych placówek wymogi techniczne, lokalowe i sanitarne. Ma to pomóc w zakładaniu żłobków i innych placówek zajmujących się opieką nad małymi dziećmi - a tym samym ułatwić młodym rodzicom powrót do pracy i godzenie obowiązków rodzicielskich z zawodowymi.

Zgodnie z ustawą opieka nad dziećmi do lat 3 może być sprawowana:

- w żłobku;
- w klubie dziecięcym;
- przez dziennego opiekuna;
- przez nianię

do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym - 4 rok życia.

W przypadku gdy dziecko, które ukończyło 3 rok życia, umieszczone jest w żłobku lub klubie dziecięcym albo jest objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, rodzice dziecka (w innych sytuacjach odpowiednio: opiekunowie prawni oraz inne osoby, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem) zobowiązani są do złożenia podmiotowi prowadzącemu opiekę oświadczenia o przeszkodach w objęciu dziecka wychowaniem przedszkolnym.

II. ŻŁOBEK I KLUB DZIECIĘCY

II.1. KTO I GDZIE MOŻE ZAŁOŻYĆ ŻŁOBEK I KLUB DZIECIĘCY ?

W myśl ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235) żłobki i kluby dziecięce mogą tworzyć i prowadzić:

- gminy
- osoby fizyczne
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy winien znajdować się w budynku lub jego części spełniających wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II lub wymagania uzgodnione z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, w trybie określonym w tych przepisach.

Określenie „kategoria zagrożenia ludzi ZL” jest umownym pojęciem określającym stopień niebezpieczeństwa pod względem użytkowania lub możliwości ewakuacji ludzi przebywających w budynkach mieszkalnych, budynkach zamieszkania zbiorowego oraz budynkach użyteczności publicznej. Wyróżnia się pięć kategorii zagrożenia ludzi określanych symbolami od ZL I do ZL V. Zgodnie z tym podziałem kategoria ZL II przeznaczona jest przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak: żłobki, przedszkola, szpitale, domy starców, hospicja itp.

Dopuszcza się możliwość prowadzenie żłobka / klubu dziecięcego w lokalu znajdującym się w budynku lub jego części spełniającym wymagania inne niż określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II jeżeli lokal:

- przeznaczony jest dla nie więcej niż 15 dzieci;
- znajduje się na parterze budynku wykonanego z elementów nierozprzestrzeniających ognia;
- posiada co najmniej dwa wyjścia na zewnątrz, są to: drzwi wyjściowe z lokalu oraz inne drzwi lub okno umożliwiające bezpośrednie wyjście na przestrzeń otwartą;

- został wyposażony w:
  - trudnozapalne wykładziny podłogowe i inne stałe elementy wyposażenia i wystroju wnętrza;
  - gaśnicę proszkową ABC o zawartości co najmniej 4 kg środka gaśniczego.

Żłobki i kluby dziecięce mogą być tworzone np. w:

- budynku funkcjonującej szkoły lub przedszkola;
- budynku po zlikwidowanej szkole lub przedszkolu;
- świetlicy środowiskowej;
- prywatnym domu lub mieszkaniu;
- wynajętym pomieszczeniu;
- innych, odpowiednio zaadaptowanych lokalach.

II.2. ZADANIA

Żłobkiem lub klubem dziecięcym w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235) jest każda jednostka organizacyjna, która wykonuje następujące zadania:

- zapewnia dziecku opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- gwarantuje dziecku właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwe do wieku dziecka.

II.3. ZASADY FUNKCJONOWANIA

Żłobek i klub dziecięcy działają w oparciu o **statut**. Jest on ustalany przez podmiot, który utworzył żłobek lub klub, a określa w szczególności:

- nazwę i miejsce prowadzenia żłobka/klubu dziecięcego;
- warunki przyjmowania dzieci;
- cele i zadania opiekuńczo-wychowawcze oraz sposób ich realizacji;
- zasady ustalania opłat za pobyt i wyżywienie w przypadku nieobecności dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym.

Wewnętrzną organizację żłobka lub klubu dziecięcego określa **regulamin organizacyjny** nadawany przez dyrektora żłobka lub osobę kierującą pracą klubu dziecięcego.

Określa się w nim m.in. godziny pracy żłobka lub klubu, biorąc pod uwagę opinie i sugestie rodziców i opiekunów dzieci uczęszczających do żłobka lub klubu dziecięcego.

Za realizację regulaminu odpowiada dyrektor żłobka lub osoba kierująca pracą klubu dziecięcego.

II.4. REJESTRACJA

Prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 i Nr 239, poz. 1593) i wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Rejestr prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego.

Rejestr jest jawny i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej gminy prowadzącej rejestr.

Wspomniany organ dokonuje wpisu do rejestru na podstawie **pisemnego wniosku o wpis do rejestru**, złożonego przez podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy.

Do wniosku tego dołącza się:

- w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej - wyciąg z rejestru publicznego potwierdzający status podmiotu;
- oświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON i identyfikacji podatkowej NIP;
- oświadczenie o spełnianiu warunków lokalowych;
- w przypadku osoby fizycznej oświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie;
- opinię komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej;
- opinię właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

Podmiot obowiązany jest ponadto przedstawić do wglądu:

- dokument stwierdzający tytuł prawny do lokalu, w którym ma być prowadzona opieka,
- dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość (w przypadku osoby fizycznej),
- dowód dokonania opłaty za wpis do rejestru (bądź składana jest kopia dowodu dokonania opłaty).

Przed dokonaniem wpisu wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wizytacji lokalu. Ma ona na celu ustalenie, czy zapewnione są bezpieczne i higieniczne warunki wychowania i opieki nad dziećmi. Jeżeli podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy dopełnił wszystkich przewidzianych przepisami formalności, dokonany zostanie wpis, potwierdzony właściwym zaświadczeniem.

W przypadku zmiany danych wskazanych we wniosku lub w/w dokumentach, podmiot wpisany do rejestru jest obowiązany do poinformowania o tym fakcie organ prowadzący rejestr w terminie 14 dni od zaistnienia zmian. Organ prowadzący rejestr, dokonawszy właściwych zmian w rejestrze, wydaje podmiotowi wpisanemu do rejestru odpowiednie zaświadczenie.

Wniosek o dokonanie wpisu może jednak spotkać się z odmową. Zgodnie z ustawą taka sytuacja będzie miała miejsce, gdy podmiot nie spełnia warunków wymaganych do utworzenia i prowadzenia żłobka lub klubu bądź też wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem. Możliwe będzie również wykreślenie z rejestru. Ustawa zawiera zamknięty katalog przypadków, w których będzie to miało miejsce. Zaliczono do nich:

- złożenie przez podmiot wpisany do rejestru wniosku o wykreślenie;
- nieusunięcie przez podmiot w wyznaczonym terminie nieprawidłowości w zakresie prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- przekazanie we wniosku oraz dołączonych do niego dokumentach informacji niezgodnych ze stanem faktycznym.

Zarówno odmowa wpisu do rejestru, jak i wykreślenie z rejestru następują w drodze decyzji administracyjnej. Wpis do rejestru podlega opłacie (stanowi ona dochód własny gminy), której wysokość jest ustalana przez radę gminy w drodze uchwały. Wysokość ta nie może być jednak wyższa niż 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Zwolnione z opłat są zmiany w rejestrze oraz wykreślenie z rejestru.

II.5. OPINIA WŁAŚCIWEGO PAŃSTWOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO

Opinia właściwego państwowego inspektora sanitarnego wydawana jest na podstawie przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 25 marca 2011r. *w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych* (Dz.U. Nr 69, poz. 367).

Mając na uwadze fakt, iż ww. rozporządzenie oraz ustawa z dnia 4 lutego 2011r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (Dz.U. Nr 45, poz. 235) nie regulują wszystkich wymagań

jakie lokal, w którym prowadzony ma być żłobek lub klub dziecięcy musi spełnić, warunki w żłobkach i klubach dziecięcych należy dostosować także do:

- przepisów prawa budowlanego, w tym:
  - rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz. U. 2008, Nr 234, poz. 1570 z późn. zm.).
- przepisów prawa żywnościowego, w tym:
  - prawa europejskiego, a w szczególności:
    - rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L31 z 01.02.2002, str.1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t.6, str. 463),
    - rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 853/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. *w sprawie higieny środków spożywczych* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004r., str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319),
  - prawa krajowego:
    - ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. *o bezpieczeństwie żywności i żywienia* (Dz. U. z 2010r. Nr 136, poz. 914, z późn. zm.) i rozporządzeń wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy.

II.6. WYMAGANIA LOKALOWE, SANITARNE I BEZPIECZEŃSTWA ŻŁOBKA / KLUBU DZIECIĘCEGO

Szczegółowe wymagania lokalowe i sanitarne dotyczące żłobków i klubów dziecięcych określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych z dnia 25 marca 2011r. (Dz.U. Nr 69, poz. 367), a także pomocnicze przepisy prawne (Rozdział VII).

Zgodnie z § 1 w/w rozporządzenia , w lokalu, w którym prowadzony ma być żłobek / klub dziecięcy należy zapewnić:

- bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci, potwierdzone pozytywną opinią komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwego państwowego inspektora sanitarnego;

OTOCZENIE

- Ogrodzenie lokalu powinno być utrzymane w dobrym stanie technicznym.
- Należy zapewnić równą i utwardzoną nawierzchnię dróg i przejść, otwory kanalizacyjne, studzienki oraz inne zagłębienia, a także szlaki komunikacyjne właściwie zabezpieczyć.
- Urządzenia i sprzęt do zabaw powinny posiadać atesty/certyfikaty, a poprzez stałe przymocowanie do podłoża zapewniać dzieciom bezpieczne użytkowanie.
- Piasek w piaskownicach należy wymieniać, a piaskownice zabezpieczać przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi.
- Należy zachować czystość terenu wokół budynku, usuwać odpady, a szczególnie odchody zwierzęce.
- Miejsce gromadzenia odpadów stałych powinno być utrzymane w dobrym stanie higieniczno - sanitarnym i technicznym, oddalone co najmniej 10 m od okien i drzwi budynku oraz co najmniej 3 m od granicy z sąsiednią działką.

W miarę możliwości należy zapewnić:

- bezpośrednio wyjście na otwarty teren wyposażony w urządzenia do zabaw dla dzieci i niedostępny dla osób postronnych;
- niemowlętom możliwość leżakowania na tarasie lub werandzie.

POWIERZCHNIA I WYSOKOŚĆ POMIESZCZEŃ

- Powierzchnia pomieszczenia dla 3-5 dzieci powinna wynosić co najmniej 16 m² (dot. każdego pomieszczenia):
  - w przypadku liczby dzieci powyżej 5 powierzchnia ulega zwiększeniu proporcjonalnie do liczby dzieci;
  - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej:
    - 2 m² jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie;
    - 2,5 m² jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie.
- Wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci musi wynosić co najmniej 2,5 metra.

Lokal, w którym tworzony i prowadzony jest:

- żłobek - posiada co najmniej dwa pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku dzieci;
- klub dziecięcy - posiada co najmniej jedno pomieszczenie i miejsce na odpoczynek dla dzieci.

POMIESZCZENIA HIGIENICZNO-SANITARNE ŻŁOBKA / KLUBU DZIECIĘCEGO

- Podłogi i ściany należy wykonać tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach;
- Ściany do wysokości co najmniej 2 m powinny być pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych;

- Należy zapewnić dostęp do miski ustępowej oraz urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą, takich jak: umywalka, brodzik z natryskiem lub inne urządzenia do utrzymania higieny osobistej dzieci;
- W urządzeniach sanitarnych jest zapewniona centralna regulacja mieszania ciepłej wody.

MIKROKLIMAT POMIESZCZEŃ

- Na grzejnikach centralnego ogrzewania należy umieścić osłony ochraniające przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym.
- W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci należy zapewnić właściwą temperaturę (co najmniej 20°C) oraz oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą PN-EN 12464-1:2004.
- Co najmniej 50% powierzchni okien powinno mieć zapewnioną możliwość otwierania.

WYPOSAŻENIE

- Pościel i leżaki należy wyraźnie oznakować, przypisać do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywać, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń.
- Zapewnić stanowisko do przewijania dzieci oraz miejsce do przechowywania wierzchniej odzieży dzieci.
- Wyposażenie pomieszczeń powinno posiadać atesty lub certyfikaty. Meble winny być dostosowane do wymagań ergonomii, a zabawki spełniać wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadać oznakowanie CE.
- Zapewnić warunki do przechowywania i podawania mleka matki dla dzieci je pijących.

SYSTEM I – EJ POMOCY

- Apteczki znajdujące się w lokalu wyposażać w podstawowe środki opatrunkowe.

ŻYWIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235) w żłobku zapewnia się wyżywienie przebywającym w nim dzieciom. W klubie dziecięcym (z uwagi na mniejszą liczbę godzin pobytu) nie ma obowiązku zapewnienia wyżywienia przebywającym w nim dzieciom.

Każdorazowo należy zapewnić dzieciom możliwość higienicznego spożywania posiłków.

W sytuacji, gdy w placówce będą wykonywane czynności związane z przygotowaniem posiłków dla dzieci, czyli związane z produkcją żywności, muszą być spełnione wszystkie wymagania jak dla podmiotów produkcji lub obrotu żywnością, określone w przepisach prawa żywnościowego tj. w Ustawie o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r. (Dz. U. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (np. wymagania higieniczne określone w przepisach ww. rozporządzenia, w tym m.in. obowiązek opracowania i wdrożenia procedury opartej na zasadach systemu HACCP).

W przypadku, gdy w placówce nie będzie przygotowywana żywność dla dzieci, a posiłki będą jedynie dostarczane przez rodziców lub dowożone w jakiegokolwiek innej formie np. przez firmę cateringową, może być zastosowane tzw. elastyczne podejście do wymagań higienicznych, zgodne ze stanowiskiem zawartym w dokumencie pn. „Zbiór wytycznych w zakresie wdrażania procedur opartych na zasadach HACCP oraz ułatwień we wdrażaniu zasad HACCP w niektórych przedsiębiorstwach sektora spożywczego”. W tym przypadku pracownicy placówki wykonujący proste czynności związane z wydawaniem dzieciom posiłków powinni stosować zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP). Sposób podawania posiłków nie może powodować zanieczyszczenia tych posiłków.

Zgodnie z § 3 pkt 3 rozporządzenia rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych z dnia 25 marca 2011r. (Dz.U. Nr 69, poz. 367), w lokalu, w którym prowadzony ma być żłobek / klub dziecięcy należy zapewnić czystość i porządek, a pomieszczenia

utrzymywać w odpowiednim stanie oraz przeprowadzać ich okresowe remonty i konserwacje.

Należy podkreślić, iż niemowlęta i dzieci w żłobkach lub klubach dziecięcych są wyjątkową grupą konsumentów, która zasługuje na szczególną ochronę. Naruszenie wymagań sanitarnych wynikających z prawa żywnościowego może powodować duże zagrożenie dla ich zdrowia.

II.7. PERSONEL

Skład personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym powinien być dostosowany do liczby dzieci uczęszczających do tego typu placówki

Jeden opiekun w żłobku i klubie dziecięcym może sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci.

Wyjątek stanowi grupa w której znajduje się dziecko niepełnosprawne lub dziecko wymagające szczególnej opieki, lub w przypadku żłobka dziecko które nie ukończyło pierwszego roku życia wtedy jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci.

W przypadku żłobka, do którego uczęszcza więcej niż dwadzieścioro dzieci obowiązkiem stanowi zatrudnienie pielęgniarki lub położnej.

Dyrektor

Dyrektorem żłobka może być osoba, która posiada:

- wykształcenie wyższe i co najmniej 3 lata doświadczenia w pracy z dziećmi albo
- wykształcenie średnie oraz 5 lat doświadczenia w pracy z dziećmi.

Kto może być opiekunem w żłobku i klubie dziecięcym oraz osobą kierującą pracą klubu dziecięcego ?

Opiekę nad dziećmi w żłobku lub klubie dziecięcym sprawować może osoba posiadająca kwalifikacje:

- pielęgniarki,
- położnej,
- opiekunki dziecięcej,
- nauczyciela wychowania przedszkolnego,
- nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej,
- pedagoga opiekuńczo - wychowawczego.

Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być także osoba, która posiada co najmniej wykształcenie średnie oraz:

- co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 (przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem pracy jako opiekun w przeciwnym przypadku zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności) i

- przed zatrudnieniem jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna.

Opiekunem w żłobku, klubie dziecięcym może być także wolontariusz. Wolontariusz w przypadku nie posiadania wyżej opisanych kwalifikacji na opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, przed rozpoczęciem świadczenia pracy zobowiązany jest odbyć 40-godzinne szkolenie.

Cechy charakteryzujące osobę pełniącą rolę opiekuna w żłobku:

Do podstawowych obowiązków osoby zatrudnionej na stanowisku opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym należy: opowiadanie, czytanie bajek, nauka piosenek, organizowanie zajęć plastycznych poza tym, organizacja ćwiczeń gimnastycznych i ruchowych oraz wspomaganie dzieci w wykonywaniu codziennych czynności, np.: dbanie o higienę, ubieranie się, jedzenie. W związku z powyższym osoba zatrudniona na tym stanowisku powinna charakteryzować się: odpowiedzialnością, opiekuńczością, cierpliwością, opanowaniem, spostrzegawczością, podzielnością uwagi połączoną z umiejętnością koncentracji, dobrą pamięcią oraz umiejętnością łatwego porozumiewania się z dziećmi. Poza tym, pracownik ten powinien również mieć umiejętności wokalne-muzyczne, artystyczno-techniczne i bogatą wyobraźnię.

Dyrektorem żłobka, osobą kierującą pracą klubu dziecięcego, opiekunem, pielęgniarką, położną, wolontariuszem, osoba fizyczną tworzącą bądź prowadzącą tego typu placówkę może być osoba, która:

- daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi;
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona;
- wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd;
- nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Wszystkie osoby sprawujące na podstawie ustawy, opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 podlegają obowiązkowym badaniom do celów sanitarno - epidemiologicznych zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. Nr 234, poz. 1570 ze zm.).

II.8. ROLA RODZICÓW

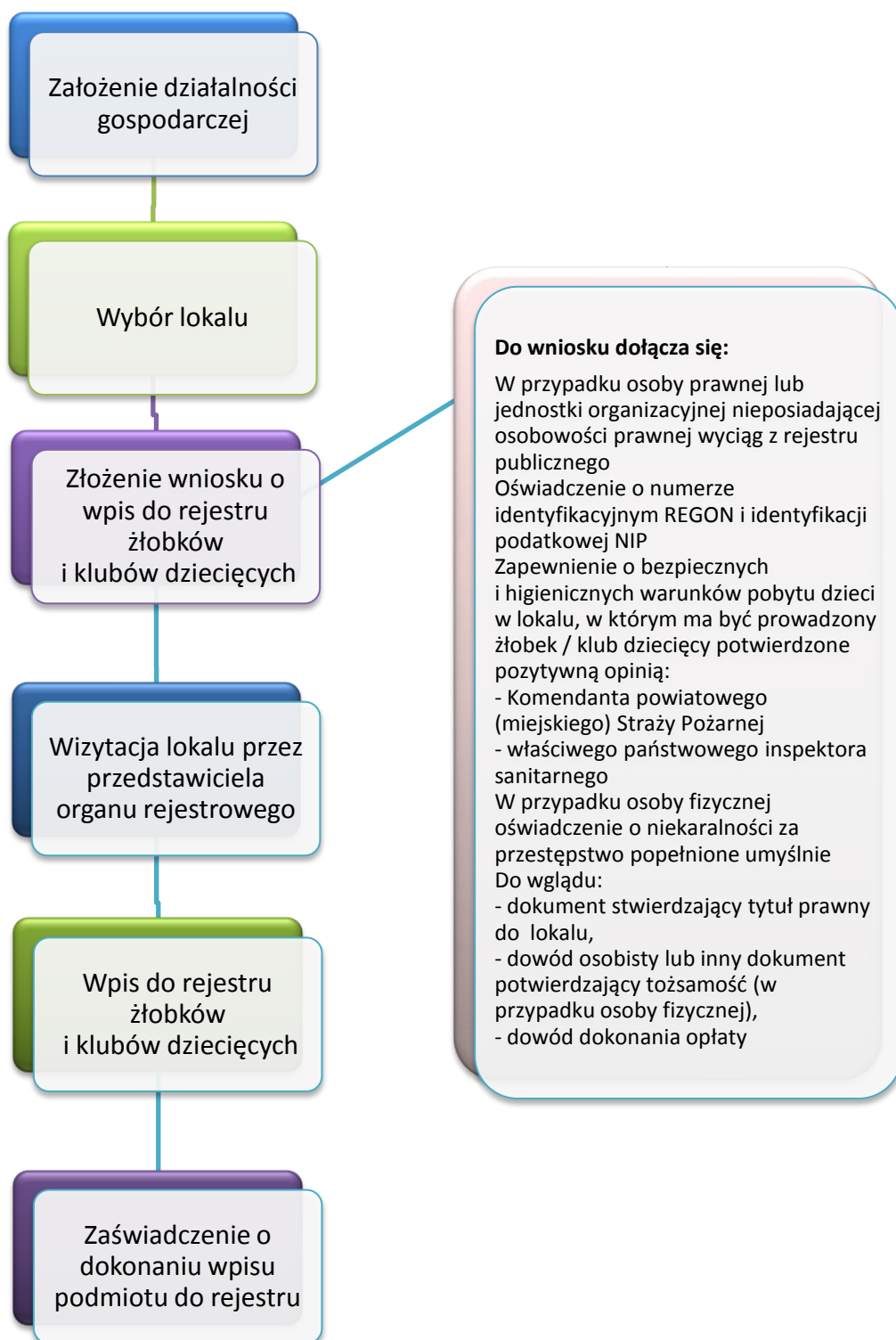
W żłobkach i klubach dziecięcych podobnie jak w innych placówkach pełniących funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne ogromną rolę przypisuje się współpracy z rodzicami, której jakość zależy od inwencji zarówno opiekunów, dyrektorów, osób kierujących ww. formą opieki nad dziećmi jak i samych rodziców. Opiekun powinien korzystać z najcenniejszego źródła informacji o dziecku jakim są rodzice, powinien także dzielić się z rodzicami swoimi spostrzeżeniami na temat dziecka, postępów przez niego czynionych lub pojawiających się niepokojących sygnałów co do rozwoju dziecka. Dobra współpraca z rodzicami zapewnia poczucie bezpieczeństwa i wsparcie dla dziecka, prawidłowy rozwój dziecka i lepsze osiągnięcia edukacyjne, a także szybsze rozpoznanie i rozwiązanie trudności pojawiających się w życiu dziecka. Współpraca powinna polegać na regularnych spotkaniach i wymianie informacji, wzajemnym uczeniu się i udzielaniu porad w zakresie pracy z dziećmi i ich rozwoju.

W zajęciach prowadzonych w klubie dziecięcym mogą brać udział rodzice dzieci uczęszczających do klubu, należy jednak pamiętać, że powinni oni posiadać orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy z dziećmi.

II.9. ŻŁOBEK A KLUB DZIECIĘCY

	Żłobek	Klub dziecięcy
Wiek dziecka	> 20 tygodnia życia	> 1 roku życia
Czas opieki nad dzieckiem	10 godzin dziennie względem każdego dziecka (w szczególnie uzasadnionych przypadkach wymiar opieki może być, na wniosek rodzica dziecka, wydłużony, za dodatkową opłatą).	5 godzin dziennie względem każdego dziecka
Liczba dzieci nad którymi sprawowana jest opieka przez jednego opiekuna	1 opiekun/max 8 dzieci (w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia maksymalnie nad pięciorgiem dzieci). > 20 dzieci - konieczność zatrudnienia przynajmniej 1 pielęgniarki lub położnej	1 opiekun/max 8 dzieci (a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne lub dziecko wymagające szczególnej opieki maksymalnie nad pięciorgiem dzieci).
Rodzice	W zajęciach nie mogą uczestniczyć rodzice uczęszczających dzieci.	W zajęciach mogą uczestniczyć rodzice uczęszczających dzieci.
Powierzchnia pomieszczeń	3-5 dzieci / 16 m ² : - w przypadku liczby dzieci powyżej 5 powierzchnia ulega zwiększeniu proporcjonalnie do liczby dzieci; - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej: - 2 m ² jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie; - 2,5 m ² (jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie).	3-5 dzieci / 16 m ² : - w przypadku liczby dzieci powyżej 5 powierzchnia ulega zwiększeniu proporcjonalnie do liczby dzieci; - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m ² jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie.
Wyżywienie	Przebywającym w żłobku dzieciom zapewnia się wyżywienie.	Nie ma obowiązku zapewnienia wyżywienia dzieciom przebywającym w klubie dziecięcym.
Liczba pomieszczeń	co najmniej 2 pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku dzieci.	co najmniej 1 pomieszczenie, należy zapewnić miejsce na odpoczynek dla dzieci.

II.10. KROK PO KROKU - JAK ZAŁOŻYĆ ŻŁOBEK LUB KLUB DZIECIĘCY?

III. DZIENNY OPIEKUN

Kto może być dziennym opiekunem?

Dziennym opiekunem może być osoba, która:

- jest osobą fizyczną zatrudnioną przez gminę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia;
- daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi;
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona;
- wypełnia obowiązek alimentacyjny w przypadku, gdy taki został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd;
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne;
- posiada warunki lokalowe zapewniające bezpieczną opiekę nad dzieckiem;
- odbyła: 160-godzinne szkolenie albo 40-godzinne szkolenie uzupełniające, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy, jeżeli posiada kwalifikacje pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego. Do odbycia szkolenia nie jest zobowiązana osoba, która pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako dzienny opiekun.

Uwaga!

W celu weryfikacji spełnienia przez kandydata na dziennego opiekuna ww. warunków może być przeprowadzony przez kierownika ośrodka pomocy społecznej wywiad środowiskowy. Wywiad środowiskowy jest przeprowadzany na zlecenie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Wybór dziennego opiekuna następuje w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010r. Nr 234, poz. 1536). Gmina prowadzi wykaz opiekunów, z którymi zawarto umowę.

LOKAL

Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad dziećmi w lokalu, do którego posiada tytuł prawny. Gmina może udostępnić lub wyposażyć lokal w celu sprawowania opieki przez dziennego opiekuna.

Maksymalną wysokość wynagrodzenia dziennego opiekuna oraz zasady jego ustalania określa, w drodze uchwały, rada gminy.

Rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dzieci u dziennego opiekuna.

ORGANIZACJA / FINANSOWANIE

Dzienny opiekun podlega obowiązkowi ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy sprawowaniu opieki. Do zawarcia ubezpieczenia, opłacania i finansowania składki na to ubezpieczenie zobowiązany jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Ustalenie maksymalnej wysokości wynagrodzenia opiekuna oraz zasad jego ustalania leży tymczasem w gestii rady gminy, która podejmuje w tym celu stosowną uchwałę.

LICZBA DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ PRZEZ DZIENNEGO OPIEKUNA

Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci, w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia. W przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, wtedy jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie trojgiem dzieci.

ZADANIA DZIENNEGO OPIEKUNA

Do zadań dziennego opiekuna należy w szczególności:

- zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Dzienny opiekun przy sprawowaniu opieki nad dziećmi może korzystać z pomocy wolontariuszy.

Dzienny opiekun prowadzący zajęcia z dziećmi nad którymi sprawuje opiekę współpracuje z rodzicami tych dzieci, w szczególności przez:

- korzystanie z pomocy rodziców w sprawowaniu opieki nad dziećmi w czasie prowadzenia zajęć;
- prowadzenie konsultacji i udzielanie porad rodzicom w zakresie pracy z dziećmi.

Zalecane wymagania lokalowe, sanitarne i bezpieczeństwa

Mimo, iż rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych z dnia 25 marca 2011r. (Dz.U. Nr 69, poz. 367) nie określa wymagań jakie musi spełnić opiekun dziecięcy sprawujący opiekę nad dziećmi w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków ich pobytu, jednak w miarę możliwości winien zapewnić:

- powierzchnię pomieszczenia, w którym sprawowana będzie opieka nad dziećmi co najmniej 16 m²;
- stanowisko do przewijania dzieci oraz miejsce do przechowywania wierzchniej odzieży dzieci;
- odpowiednią temperaturę w pomieszczeniach - co najmniej 20°C;
- otwieranie co najmniej 50% powierzchni okien;
- czystość i porządek pomieszczeń, przeprowadzanie okresowych remontów i konserwacji;
- bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw, niedostępny dla osób postronnych;
- pościelenie i leżaki wyraźnie oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń;
- meble dostosowane do wymagań ergonomii i zabawki spełniające wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadające oznakowanie CE;
- apteczkę wyposażoną w podstawowe środki opatrunkowe;
- warunki do przechowywania i podawania mleka matki dla dzieci je pijących;
- możliwość higienicznego spożywania posiłków;

● **w pomieszczeniu sanitarnym:**

- podłogi i ściany wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości;
- dostęp do miski ustępowej oraz urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą, takich jak: umywalka, brodzik z natryskiem lub inne urządzenia do utrzymania higieny osobistej dzieci;
- w urządzeniach sanitarnych centralną regulację mieszania ciepłej wody.

IV. NADZÓR NAD ŻŁOBKAMI, KLUBAMI DZIECIĘCYMI ORAZ DZIENNYMI OPIEKUNAMI

Nadzór nad żłobkiem, klubem dziecięcym oraz dziennym opiekunem w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki **sprawuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta** właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego albo miejsce sprawowania opieki przez dziennego opiekuna. Co do zasady, czyni to w oparciu o plan nadzoru przyjęty przez radę gminy w drodze uchwały, choć w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach jest także uprawniony do działania poza wspomnianym planem.

Czynności nadzorczych dokonują osoby upoważnione przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. W przypadku stwierdzenia, że podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy albo dzienny opiekun nie spełnia standardów dotyczących sprawowania opieki, organ sprawujący nadzór zobowiązuje go do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie.

Jeżeli zastrzeżenia nie zostaną uwzględnione w całości lub w części przez organ nadzoru, organ ten sporządza stanowisko na piśmie, a podmiot prowadzący zobligowany jest już wówczas do usunięcia nieprawidłowości. Jeżeli tego nie uczyni, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wykreśla z rejestru żłobek lub klub dziecięcy albo rozwiązuje umowę z dziennym opiekunem bez zachowania okresu wypowiedzenia.

V. NIANIA

Niania jest osobą fizyczną, zatrudnioną przez rodzinę, sprawującą opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia na podstawie umowy o świadczenie usług (umowa uaktywniająca).

ZUS pokrywa za nianię składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, zdrowotne i wypadkowe - od minimalnego wynagrodzenia; rodzic - składki od nadwyżki. Dzięki zawartej umowie i odprowadzaniu składek, niania zyskuje prawo do bezpłatnego leczenia oraz świadczeń ubezpieczeniowych.

Warunkiem skorzystania z tej formy opieki nad dzieckiem jest to, że oboje rodzice dziecka (lub rodzic, w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko) pracują.

Przepisy regulujące sytuację prawną niani wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, czyli 01.10.2011 roku.

VI. FINANSOWANIE

Wysokość opłaty oraz opłaty za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym utworzonym przez gminę albo u dziennego opiekuna oraz maksymalną wysokość opłaty za wyżywienie ustala rada gminy w drodze uchwały.

Opłaty wnoszone przez rodziców z tytułu korzystania ze żłobka i klubu dziecięcego utworzonych przez gminę oraz z usług dziennego opiekuna, są wnoszone na rzecz gminy. Rada gminy może określić, w drodze uchwały, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od ponoszenia opłat.

W przypadku utworzenia żłobka lub klubu dziecięcego przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej wysokość opłat określa podmiot, który utworzył żłobek lub klub dziecięcy.

Podmioty te mogą otrzymać na każde dziecko objęte opieką dotację celową z budżetu gminy. Natomiast gminy mogą dostać dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych realizowanych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku lat 3. Jej wysokość nie może przekraczać 50% kosztów realizacji zadania.

VII. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE
I REGULUJĄCE
FUNKCJONOWANIE OPIEKI NAD
DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3
/PRZEPISY POMOCNICZE.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Żłobki działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1991r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2007r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.), stają się żłobkami w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235) z dniem 4 kwietnia 2011r.

Podmioty prowadzące do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy działalność gospodarczą, polegającą na sprawowaniu opieki nad dziećmi, mogą prowadzić tę działalność na podstawie dotychczasowych przepisów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Przepisy regulujące funkcjonowanie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych z dnia 25 marca 2011r. (Dz.U. Nr 69, poz. 367).

Ustawa z dnia 4 lutego 2011r.
o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3
(Dz.U. Nr 45, poz. 235),

Przepisy pomocnicze:

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002, Nr 75, poz. 690 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2008, Nr 234, poz. 1570 z późn. zm.).

VIII. ZAŁĄCZNIKI

Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3¹ z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz.U. Nr 45, poz. 235)

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy ustawy] Ustawa określa:

- 1) zasady organizowania i funkcjonowania opieki nad dziećmi w wieku do lat 3;
- 2) warunki świadczonych usług;
- 3) kwalifikacje osób sprawujących opiekę;
- 4) zasady finansowania opieki;
- 5) nadzór nad warunkami i jakością sprawowanej opieki.

Art. 2. [Organizacja opieki; formy, funkcje]

1. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.
2. W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna.
3. Opieka nad dzieckiem może być sprawowana do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym - 4 rok życia.
4. W przypadku, gdy dziecko, które ukończyło 3 rok życia umieszczone jest w żłobku lub klubie dziecięcym albo jest objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, rodzice tego dziecka, są zobowiązani do złożenia podmiotowi prowadzącemu opiekę oświadczenia o przeszkodach w objęciu dziecka wychowaniem przedszkolnym.

Art. 3. [Definicja ustawowa] Ilekroć w ustawie jest mowa o rodzicach rozumie się przez to także opiekunów prawnych oraz inne osoby, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem.

Art. 4. [Obowiązek poddania się badaniom] Osoby sprawujące, na podstawie ustawy, opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 podlegają obowiązkowym badaniom sanitarno-epidemiologicznym zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. Nr 234, poz. 1570, z 2009 r. Nr 76, poz. 641 oraz z 2010 r. Nr 107, poz. 679 i Nr 257, poz. 1723).

Art. 5. [Zakres zadań ministra] Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego:

- 1) monitoruje proces realizacji ustawy;
- 2) upowszechnia informacje o formach opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3;

---

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, ustawę z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym.

- 3) inspiruje badania, ekspertyzy i analizy dotyczące systemu opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3;
- 4) prowadzi pilotażowe programy dotyczące wczesnej edukacji dziecka, ewaluacji jakości opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 i systemu nadzoru nad różnymi formami opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3.

Art. 6 (wchodzi od 2013-01-01)

Rozdział 2. Żłobek i klub dziecięcy

Art. 7. [Prawo do opieki; wiek] 1. Opieka w żłobku jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia.

2. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 1 roku życia.

Art. 8. [Podmioty uprawnione] 1. Żłobki i kluby dziecięce mogą tworzyć i prowadzić:

- 1) gminy;
- 2) osoby fizyczne;
- 3) osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

2. Gmina tworzy żłobki i kluby dziecięce w formie gminnych jednostek budżetowych.

3. Żłobkiem lub klubem dziecięcym jest każda jednostka organizacyjna, która niezależnie od jej nazwy wykonuje zadania określone w art. 10.

Art. 9. [Zasady tworzenia zespołu] 1. Podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, prowadzące żłobki lub kluby dziecięce mogą dla celów organizacyjnych połączyć je w zespół i określić zasady działania zespołu. Połączenie nie narusza odrębności żłobków lub klubów dziecięcych w zakresie wpisu do rejestru. Przepisy art. 11 stosuje się odpowiednio.

2. Dyrektor zespołu jest dyrektorem żłobka lub osobą kierującą klubem dziecięcym.

3. Dyrektorem zespołu żłobków lub klubów dziecięcych może być osoba, która posiada co najmniej roczne doświadczenie w kierowaniu żłobkiem lub klubem dziecięcym.

4. Gmina tworzy zespoły żłobków lub klubów dziecięcych w formie gminnych jednostek budżetowych.

Art. 10. [Zadania żłobka i klubu dziecięcego] Do zadań żłobka i klubu dziecięcego należy w szczególności:

- 1) zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- 2) zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- 3) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Art. 11. [Statut] 1. Żłobek i klub dziecięcy działa na podstawie statutu.

2. Podmiot, który utworzył żłobek lub klub dziecięcy, ustala statut żłobka lub klubu dziecięcego, określając w szczególności:

- 1) nazwę i miejsce jego prowadzenia;
- 2) cele i zadania oraz sposób ich realizacji, z uwzględnieniem wspomaganie indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomaganie rodziny w wychowaniu dziecka, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych - ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności;
- 3) warunki przyjmowania dzieci;

4) zasady ustalania opłat za pobyt i wyżywienie w przypadku nieobecności dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym.

Art. 12. [Godziny pracy] 1. Godziny pracy żłobka lub klubu dziecięcego ustala się w regulaminie organizacyjnym, o którym mowa w art. 21, biorąc pod uwagę opinie rodziców.

2. W żłobku zapewnia się opiekę nad dzieckiem w wymiarze do 10 godzin dziennie względem każdego dziecka.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymiar opieki w żłobku może być, na wniosek rodzica dziecka, wydłużony, za dodatkową opłatą.

4. W klubie dziecięcym zapewnia się opiekę nad dzieckiem w wymiarze do 5 godzin dziennie względem każdego dziecka.

Art. 13. [Dyrektor żłobka] 1. Pracą żłobka kieruje dyrektor.

2. Dyrektorem żłobka może być osoba, która posiada:

1) wykształcenie wyższe i co najmniej 3 lata doświadczenia w pracy z dziećmi albo;

2) co najmniej wykształcenie średnie oraz 5 lat doświadczenia w pracy z dziećmi.

Art. 14. [Osoba kierująca pracą klubu dziecięcego] Osobą kierującą pracą klubu dziecięcego może być osoba posiadająca kwalifikacje, o których mowa w art. 16.

Art. 15. [Skład personelu] 1. Skład personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym jest dostosowany do liczby dzieci uczęszczających do żłobka lub klubu dziecięcego.

2. Jeden opiekun może sprawować opiekę:

1) w żłobku - nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia maksymalnie nad pięciorgiem dzieci;

2) w klubie dziecięcym - nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne lub dziecko wymagające szczególnej opieki maksymalnie nad pięciorgiem dzieci.

3. W żłobku, do którego uczęszcza więcej niż dwadzieścioro dzieci, zatrudnia się przynajmniej jedną pielęgniarkę lub położną.

Art. 16. [Kwalifikacje opiekuna] 1. Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego.

2. Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być także osoba, która posiada co najmniej wykształcenie średnie oraz:

1) co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 lub

2) przed zatrudnieniem jako opiekun w żłobku lub w klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności.

Art. 17. [Pomoc wolontariuszy] 1. Przy zapewnianiu opieki nad dziećmi przebywającymi w żłobku lub klubie dziecięcym można korzystać z pomocy wolontariuszy.

2. Wolontariusz, przed rozpoczęciem świadczenia pracy w żłobku lub klubie dziecięcym, zobowiązany jest odbyć 40-godzinne szkolenie.

3. W przypadku gdy wolontariusz posiada kwalifikacje, o których mowa w art. 16, przepisów ust. 2 nie stosuje się.

Art. 18. [Wspólne wymagania dla personelu placówek] Dyrektorem żłobka, osobą kierującą pracą klubu dziecięcego oraz osobą, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, opiekunem, pielęgniarką, położną oraz wolontariuszem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba, która:

- 1) daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi;
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona;
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd;
- 4) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Art. 19. [Zakres współpracy z rodzicami] Opiekun prowadzący zajęcia w żłobku lub klubie dziecięcym współpracuje z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia, w szczególności przez prowadzenie konsultacji i udzielanie porad rodzicom w zakresie pracy z dziećmi.

Art. 20. [Uczestnictwo rodziców w zajęciach] W zajęciach prowadzonych w klubie dziecięcym mogą uczestniczyć rodzice dzieci uczęszczających do klubu dziecięcego.

Art. 21. [Regulamin organizacyjny] 1. Organizację wewnętrzną żłobka lub klubu dziecięcego określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora żłobka lub osobę kierującą pracą klubu dziecięcego.

2. Za realizację regulaminu odpowiada dyrektor żłobka lub osoba kierująca pracą klubu dziecięcego.

Art. 22. [Wyżywienie w żłobku] W żłobku zapewnia się wyżywienie przebywającym w nim dzieciom.

Art. 23. [Opłaty] Rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dzieci w żłobku lub klubie dziecięcym.

Art. 24. [Warunki lokalowe] 1. Lokal, w którym tworzony i prowadzony jest:

- 1) żłobek - posiada co najmniej dwa pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku dzieci;
- 2) klub dziecięcy - posiada co najmniej jedno pomieszczenie.

2. W żłobku i klubie dziecięcym zapewnia się dzieciom możliwość higienicznego spożywania posiłków.

3. W klubie dziecięcym zapewnia się miejsce na odpoczynek dla dzieci.

Art. 25. [Delegacja ustawowa] Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wymagania lokalowe i sanitarne dotyczące żłobków i klubów dziecięcych, uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości sprawowanej opieki nad dziećmi i warunków ochrony przeciwpożarowej oraz liczbę dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka.

Rozdział 3. Rejestr żłobków i klubów dziecięcych

Art. 26. [Wpis do rejestru] Prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

(Dz.U. z 2010r. Nr 220, poz. 1447 i Nr 239, poz. 1593) i wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, zwanego dalej "rejestrem".

Art. 27. [Rejestr] 1. Rejestr prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego.

2. Rejestr jest jawny i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej gminy prowadzącej rejestr.

3. Rejestr zawiera:

1) nazwę lub imię i nazwisko oraz siedzibę lub adres podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;

2) numer NIP i REGON podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;

3) miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego.

Art. 28. [Wniosek] 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wpisu do rejestru na podstawie pisemnego wniosku o wpis do rejestru, złożonego przez podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy. Do wniosku dołącza się:

1) w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej wyciąg

z rejestru publicznego potwierdzający status podmiotu;

2) oświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON i identyfikacji podatkowej NIP;

3) oświadczenie o spełnianiu warunków lokalowych;

4) w przypadku osoby fizycznej oświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie.

2. Podmiot jest zobowiązany do przedstawienia do wglądu:

1) dokumentu stwierdzającego tytuł prawny do lokalu, w którym ma być prowadzona opieka;

2) w przypadku osoby fizycznej dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość.

3. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, podmiot przedstawia do wglądu dowód dokonania opłaty, o której mowa w art. 33, lub składa jego kopię.

Art. 29. [Wizytacja lokalu] Przed dokonaniem wpisu do rejestru wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wizytacji lokalu w celu ustalenia czy zapewnione są bezpieczne i higieniczne warunki wychowania i opieki nad dziećmi.

Art. 30. [Zaświadczenie o dokonaniu wpisu] 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wydaje zaświadczenie o dokonaniu wpisu podmiotu do rejestru.

2. Zaświadczenie zawiera następujące dane:

1) nazwę organu, który dokonał wpisu do rejestru;

2) datę i numer wpisu do rejestru;

3) formę organizacyjną opieki oraz jej nazwę;

4) nazwę lub imię i nazwisko podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;

5) miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego.

Art. 31. [Odmowa wpisu] Wójt, burmistrz lub prezydent miasta odmawia wpisu do rejestru, w przypadku gdy:

1) podmiot nie spełnia warunków wymaganych do utworzenia i prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;

2) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem.

Art. 32. [Wykreślenie z rejestru] Wykreślenie z rejestru następuje w przypadku:

- 1) złożenia przez podmiot wpisany do rejestru wniosku o wykreślenie;
- 2) nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, nieprawidłowości w zakresie prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- 3) przekazania we wniosku oraz dołączonych do niego dokumentach, o których mowa w art. 28, informacji niezgodnych ze stanem faktycznym.

Art. 33. [Opłata za wpis] 1. Wpis do rejestru podlega opłacie, która stanowi dochód własny gminy.

2. Wysokość opłaty ustala rada gminy w drodze uchwały.

3. Wysokość opłaty nie może być wyższa niż 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

4. Zmiany w rejestrze oraz wykreślenie z rejestru są zwolnione z opłaty.

5. Gmina jest zwolniona z opłaty za wpis do rejestru.

Art. 34. [Decyzja administracyjna] Odmowa wpisu do rejestru oraz wykreślenie z rejestru następują w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 35. [Obowiązek informowania; zmiana danych] 1. Podmiot wpisany do rejestru jest zobowiązany do informowania organu prowadzącego rejestr o wszelkich zmianach danych wskazanych we wniosku lub dokumentach, o których mowa w art. 28, w terminie 14 dni od zaistnienia zmian.

2. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1, organ prowadzący rejestr dokonuje zmian w rejestrze oraz wydaje podmiotowi wpisanemu do rejestru zaświadczenie, o którym mowa w art. 30, uwzględniające te zmiany.

Rozdział 4. Dzienny opiekun

Art. 36. [Definicja ustawowa] 1. Dziennym opiekunem jest osoba fizyczna zatrudniana przez gminę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

2. Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) cel i przedmiot umowy;
- 3) czas i miejsce sprawowania opieki;
- 4) liczbę dzieci powierzonych opiece;
- 5) obowiązki dziennego opiekuna;
- 6) wysokość wynagrodzenia oraz sposób i termin jego wypłaty;
- 7) czas, na jaki umowa została zawarta;
- 8) warunki i sposób zmiany, a także rozwiązania umowy.

Art. 37. [Zakres zadań dziennego opiekuna] Do zadań dziennego opiekuna należy w szczególności:

- 1) zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- 2) zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- 3) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Art. 38. [Liczba dzieci pod opieką] 1. Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad trojgiem dzieci.

2. Dzienny opiekun przy sprawowaniu opieki nad dziećmi może korzystać z pomocy wolontariuszy.

Art. 39. [Kwalifikacje dziennego opiekuna] 1. Dziennym opiekunem może być osoba, która:

- 1) daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi;
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona;
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne;
- 5) posiada warunki lokalowe zapewniające bezpieczną opiekę nad dzieckiem;
- 6) odbyła:
  - a) 160-godzinne szkolenie albo
  - b) 40-godzinne szkolenie uzupełniające, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy, jeżeli posiada kwalifikacje, o których mowa w art. 16 ust. 1.

2. Do odbycia szkolenia nie jest zobowiązana osoba, która pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako dzienny opiekun.

3. W celu weryfikacji spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1, u kandydata na dziennego opiekuna może być przeprowadzony przez kierownika ośrodka pomocy społecznej wywiad środowiskowy. Wywiad środowiskowy jest przeprowadzany na zlecenie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Art. 40. [Zakres współpracy z rodzicami] Dzienny opiekun prowadzący zajęcia z dziećmi nad którymi sprawuje opiekę współpracuje z rodzicami tych dzieci, w szczególności przez:

- 1) korzystanie z pomocy rodziców w sprawowaniu opieki nad dziećmi w czasie prowadzenia zajęć;
- 2) prowadzenie konsultacji i udzielanie porad rodzicom w zakresie pracy z dziećmi.

Art. 41. [Obowiązek ubezpieczenia] 1. Dzienny opiekun podlega obowiązkowi ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy sprawowaniu opieki.

2. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia dziennego opiekuna od odpowiedzialności cywilnej oraz opłacania i finansowania składki na to ubezpieczenie.

3. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta zawiera umowę, o której mowa w ust. 2, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.²).

Art. 42. [Tytuł prawny do lokalu] 1. Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad dziećmi w lokalu, do którego posiada tytuł prawny.

2. Gmina może udostępnić lub wyposażyć lokal w celu sprawowania opieki przez dziennego opiekuna.

---

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13 i Nr 28, poz. 143.

Art. 43. [Wynagrodzenie dziennego opiekuna] Maksymalną wysokość wynagrodzenia dziennego opiekuna oraz zasady jego ustalania określa, w drodze uchwały, rada gminy.

Art. 44. [Opłaty za pobyt] Rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dzieci u dziennego opiekuna.

Art. 45. [Wybór opiekunów; konkurs ofert] Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wybiera dziennych opiekunów w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536).

Art. 46. [Wykaz] 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi wykaz dziennych opiekunów, z którymi zawarł umowę.

2. Wykaz zawiera imię i nazwisko dziennych opiekunów, o których mowa w ust. 1.

3. Wykaz jest jawny i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej gminy prowadzącej wykaz.

Art. 47. [Wykreślenie z wykazu] W przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy z dziennym opiekunem następuje wykreślenie dziennego opiekuna z wykazu.

Rozdział 5. Szkolenia

Art. 48. [Zatwierdzanie programu szkoleń] 1. Programy szkoleń, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, art. 17 ust. 2 oraz w art. 39 ust. 1 pkt 6, zatwierdza na wniosek podmiotu prowadzącego szkolenie, na okres 5 lat, minister właściwy do spraw rodziny.

2. Zatwierdzenie lub odmowa zatwierdzenia programów szkoleń następuje w drodze decyzji administracyjnej.

3. Listę programów szkoleń, o których mowa w ust. 1, udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 49. [Delegacja ustawowa] Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, zakres programów szkoleń, biorąc pod uwagę specyfikę zadań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych żłobka, klubu dziecięcego oraz dziennego opiekuna, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji tych zadań.

Rozdział 6. Niania

Art. 50 - Art. 53 (wchodzi od 2011-10-01)

Rozdział 7. Nadzór nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz dziennymi opiekunami

Art. 54. [Podmiot sprawujący nadzór] Wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego albo miejsce sprawowania opieki przez dziennego opiekuna, sprawuje nadzór nad żłobkiem, klubem dziecięcym oraz dziennym opiekunem w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki.

Art. 55. [Plan nadzoru] 1. Nadzór sprawowany jest na podstawie planu nadzoru przyjętego przez radę gminy w drodze uchwały.

2. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w organizacji i funkcjonowaniu żłobka, klubu dziecięcego lub sprawowanej opieki przez dziennego opiekuna, wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi czynności nadzorcze także poza planem nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

Art. 56. [Czynności nadzorcze, osoby upoważnione] 1. Czynności nadzorczych dokonują osoby upoważnione przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, zwane dalej "osobami upoważnionymi".

2. Osoby upoważnione są uprawnione w szczególności do:

- 1) wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części w dniach i godzinach, w których działalność jest wykonywana lub powinna być wykonywana;
- 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępnienia danych mających związek z przedmiotem nadzoru;
- 3) dostępu do dokumentacji pracowniczej osób zatrudnionych w nadzorowanych żłobkach lub klubach dziecięcych.

Art. 57. [Usunięcie nieprawidłowości] 1. W przypadku stwierdzenia, że podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy albo dzienny opiekun nie spełnia standardów dotyczących sprawowanej opieki, organ sprawujący nadzór zobowiązuje go do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie.

2. Podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy albo dzienny opiekun ma prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń organu sprawującego nadzór, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach.

3. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub w części, organ sprawujący nadzór sporządza stanowisko na piśmie i przekazuje je podmiotowi prowadzącemu żłobek lub klub dziecięcy albo dziennemu opiekunowi.

4. W celu zbadania, czy i w jakim zakresie są realizowane zalecenia pokontrolne organ sprawujący nadzór może prowadzić czynności sprawdzające.

5. W przypadku nieusunięcia w wyznaczonym terminie nieprawidłowości, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wykreśla z rejestru żłobek lub klub dziecięcy albo rozwiązuje umowę z dziennym opiekunem bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Rozdział 8. Finansowanie i zlecenie zadań z zakresu opieki

Art. 58. [Podmiot ustalający wysokość opłat] 1. Wysokość opłaty oraz opłaty, o której mowa w art. 12 ust. 3, za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym utworzonym przez gminę albo u dziennego opiekuna oraz maksymalną wysokość opłaty za wyżywienie ustala rada gminy w drodze uchwały.

2. W przypadku utworzenia żłobka lub klubu dziecięcego przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 i 3, wysokość opłat określa podmiot, który utworzył żłobek lub klub dziecięcy.

Art. 59. [Opłaty na rzecz gminy] 1. Opłaty, o których mowa w art. 58 ust. 1, wnoszone przez rodziców

z tytułu korzystania ze żłobka i klubu dziecięcego utworzonych przez gminę oraz z usług dziennego opiekuna, są wnoszone na rzecz gminy.

2. Rada gminy może określić, w drodze uchwały, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od ponoszenia opłat.

Art. 60. [Dotacja celowa] 1. Podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, prowadzące żłobek lub klub dziecięcy mogą otrzymać na każde dziecko objęte opieką w żłobku lub klubie dziecięcym dotację celową z budżetu gminy.

2. Wysokość i zasady ustalania dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, określa rada gminy w drodze uchwały.

Art. 61. [Zlecenie organizacji opieki] 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może zlecić organizację opieki sprawowanej w formie żłobka lub klubu dziecięcego albo przez dziennych opiekunów.

2. Do wyłaniania podmiotów mających organizować opiekę, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Art. 62. [Programy rozwoju instytucji opieki nad dziećmi] Minister właściwy do spraw rodziny opracowuje resortowe oraz rządowe programy rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz finansowo wspiera te programy.

Art. 63. [Dotacje celowe] 1. Gminy mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% kosztów realizacji zadania.

2. Gminy mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych, z zakresu organizacji opieki nad niepełnosprawnymi lub wymagającymi szczególnej opieki dziećmi w wieku do lat 3, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 70% kosztów realizacji zadania.

Art. 64. [Sprawozdania rzeczowo-finansowe] 1. Gmina jest zobowiązana do sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i przekazywania ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej.

2. (wchodzi od 2012-04-05)

3. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzór, terminy i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, mając na uwadze potrzebę ujednoczenia informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę.

Rozdział 9. Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 65. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.³) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 1 po pkt 67 dodaje się pkt 67a w brzmieniu:

67a) świadczenia otrzymane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, związane z pobytem dzieci osób uprawnionych do tych świadczeń w żłobkach lub klubach dziecięcych;

2) w art. 22:

a) w ust. 9 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 6 w brzmieniu:

6) z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, uzyskanych na podstawie umowy, do której stosuje się przepisy prawa cywilnego dotyczące umowy zlecenia lub o dzieło - w wysokości 20% uzyskanego przychodu, z tym że koszty te oblicza się od

---

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2010 r. Nr 57, poz. 352, Nr 75, poz. 473, Nr 105, poz. 655, Nr 149, poz. 996, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1442, Nr 226, poz. 1475 i 1478 i Nr 257, poz. 1725 i 1726.

przychodu pomniejszonego o potrącone przez płatnika lub opłacone przez podatnika w danym miesiącu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód.

b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

10. Jeżeli podatnik udowodni, że koszty uzyskania przychodów były wyższe niż wynikające z zastosowania normy procentowej określonej w ust. 9 pkt 1-4 i pkt 6, koszty uzyskania przyjmuje się w wysokości kosztów faktycznie poniesionych.

3) w art. 44 po ust. 1b dodaje się ust. 1c-1f w brzmieniu:

1c. Podatnik uzyskujący przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, na podstawie umowy, do której stosuje się przepisy prawa cywilnego dotyczące umowy zlecenia lub o dzieło, może w ciągu roku podatkowego wpłacać zaliczki miesięczne, stosując do uzyskanego dochodu najniższą stawkę podatkową określoną w skali, o której mowa w art. 27 ust. 1. Przy obliczaniu zaliczki podatnik może stosować wyższą stawkę podatkową określoną w skali, o której mowa w art. 27 ust. 1. Za dochód podlegający opodatkowaniu uważa się przychód uzyskany w danym miesiącu pomniejszony o koszty uzyskania określone w art. 22 ust. 9 pkt 6.

1d. Podatnik, o którym mowa w ust. 1c, jeżeli dokonał w trakcie roku podatkowego wpłaty zaliczki jest obowiązany do wpłacania kolejnych zaliczek od dochodów uzyskanych z tego tytułu w następnych miesiącach, aż do końca tego roku podatkowego.

1e. Zaliczkę obliczoną w sposób określony w ust. 1c zmniejsza się o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w art. 27b, zapłaconej w danym miesiącu ze środków podatnika.

1f. Miesięczne zaliczki obliczone w sposób określony w ust. 1c i 1e podatnik jest obowiązany wpłacać, na rachunek urzędu skarbowego, którym kieruje właściwy naczelnik urzędu skarbowego, w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym uzyskał dochód, a za grudzień - w terminie złożenia zeznania podatkowego.

Art. 66. W ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2007r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.⁴) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 uchyla się pkt 7;

2) uchyla się art. 32b;

3) uchyla się art. 34b;

4) w art. 44a w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: W publicznych zakładach opieki zdrowotnej, z wyjątkiem publicznych zakładów opieki zdrowotnej utworzonych w celu określonym w art. 1 ust. 2 pkt 1, przeprowadza się konkurs na stanowisko:

5) w art. 48a w ust. 1 uchyla się pkt 2.

Art. 67. W ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.⁵) wprowadza się następujące zmiany:

---

⁴ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2007 r. Nr 123, poz. 849, Nr 166, poz. 1172, Nr 176, poz. 1240 i Nr 181, poz. 1290, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 234, poz. 1570, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 76, poz. 641, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1707 oraz z 2010 r. Nr 96, poz. 620, Nr 107, poz. 679 i Nr 230, poz. 1507.

⁵ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 75, poz. 486 i Nr 113, poz. 717, z 2002 r. Nr 135, poz.

1) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Ustawa określa zasady tworzenia przez pracodawców zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, zwanego dalej "Funduszem", i zasady gospodarowania środkami tego Funduszu, przeznaczonego na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z Funduszu, na dofinansowanie zakładowych obiektów socjalnych oraz na tworzenie zakładowych żłobków, klubów dziecięcych, przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego.

2) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) działalność socjalna - usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych, przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialnej - rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową,

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

4) zakładowe obiekty socjalne - ośrodki wczasowe i kolonijne, domy wypoczynkowe, sanatoria, ogrody działkowe, obiekty sportowo-rekreacyjne, żłobki, kluby dziecięce i przedszkola oraz obiekty służące działalności kulturalnej,

3) w art. 5 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

5a. Pracodawcy, którzy utworzyli zakładowy żłobek lub klub dziecięcy oraz przeznaczą na ten cel z odpisu podstawowego kwotę odpowiadającą 7,5 punktu procentowego tego odpisu mogą zwiększyć Fundusz na każdą zatrudnioną osobę o 7,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2, pod warunkiem przeznaczenia całości tego zwiększenia na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego.

Art. 68. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159) w załączniku wprowadza się następujące zmiany:

1) w tabeli w Kategorii obiektów budowlanych Kategoria IX otrzymuje brzmienie: « Kategoria IX - budynki kultury, nauki i oświaty, jak: teatry, opery, kina, muzea, galerie sztuki, biblioteki, archiwa, domy kultury, budynki szkolne i przedszkolne, żłobki, kluby dziecięce, internaty, bursy i domy studenckie, laboratoria i placówki badawcze, stacje meteorologiczne i hydrologiczne, obserwatoria, budynki ogrodów zoologicznych i botanicznych »

2) w tabeli w Kategorii obiektów budowlanych Kategoria XI otrzymuje brzmienie: « Kategoria XI - budynki służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej, jak: szpitale, sanatoria, hospicja, przychodnie, poradnie, stacje krwiodawstwa, lecznice weterynaryjne, domy pomocy i opieki społecznej, domy dziecka, domy rencisty, schroniska dla bezdomnych oraz hotele robotnicze »

Art. 69. W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1217 i Nr 219, poz. 1706 oraz z 2010 r. Nr 238, poz. 1578) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 3 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 4 w brzmieniu:

1146, z 2003 r. Nr 213, poz. 2081, z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z 2007 r. Nr 69, poz. 467 i Nr 89, poz. 589, z 2008 r. Nr 86, poz. 522 i Nr 237, poz. 1654 i 1656 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241.

- 4) zatrudnienie na stanowisku pielęgniarki w żłobku lub klubie dziecięcym, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235).
- 2) w art. 5 w ust. 3 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 4 w brzmieniu:
- 4) zatrudnienie na stanowisku położnej w żłobku lub klubie dziecięcym, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Art. 70 - Art. 73 (wchodzi od 2011-10-01)

Art. 74. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.⁶) w art. 157 po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

« 4a. Z zakładowych żłobków i klubów dziecięcych mogą korzystać dzieci studentów i uczestników studiów doktoranckich.

4b. Opłaty, o których mowa w art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235), zwiększają zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. ».

Rozdział 10. Przepisy przejściowe

Art. 75. [Dotychczasowe podmioty sprawujące opiekę nad dziećmi] 1. Żłobki działające na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 66, stają się żłobkami w rozumieniu niniejszej ustawy z dniem jej wejścia w życie.

2. Podmioty prowadzące do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy działalność gospodarczą, polegającą na sprawowaniu opieki nad dziećmi, mogą prowadzić tę działalność na podstawie dotychczasowych przepisów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, podmioty prowadzące do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy działalność gospodarczą, polegającą na sprawowaniu opieki nad dziećmi mogą prowadzić żłobek lub klub dziecięcy, jeżeli spełniają warunki określone w niniejszej ustawie.

Art. 76. [Osoby zatrudnione do opieki w żłobkach; uzupełnienie wykształcenia]

1. Pracownicy żłobków, działających na podstawie przepisów dotychczasowych, stają się z mocy prawa pracownikami żłobków w rozumieniu niniejszej ustawy. Przepisy art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁷) stosuje się.

---

⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 i Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, z 2009 r. Nr 68, poz. 584, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 202, poz. 1553 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 359, Nr 75, poz. 471, Nr 96, poz. 620 i Nr 127, poz. 857.

⁷ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 36, poz. 181.

2. Do pracowników żłobków zatrudnionych do dnia wejścia w życie ustawy w:

1) publicznych zakładach opieki zdrowotnej, stosuje się przepisy o pracownikach samorządowych;

2) niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, stosuje się przepisy Kodeksu pracy.

3. Osoby zatrudnione do opieki w żłobkach, działających na podstawie przepisów dotychczasowych, nie są zobowiązane do odbycia szkoleń, o których mowa w niniejszej ustawie.

4. Osoby zatrudnione do opieki w żłobkach, działających na podstawie przepisów dotychczasowych, nieposiadające średniego wykształcenia, a pozostające w zatrudnieniu w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, są zobowiązane do jego uzupełnienia w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Art. 77. [Pielęgniarki i położne] Pielęgniarki i położne zatrudnione w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w żłobku, działającym na podstawie przepisów dotychczasowych, i zatrudnione na stanowisku opiekunki w żłobku w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy, przez okres zatrudnienia, zachowują prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej, nie dłużej jednak niż przez okres 15 lat.

Art. 78. [Dokumenty] W okresie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, płatnicy składek zobowiązani do przekazywania za osoby świadczące pracę na podstawie umowy uaktywniającej dokumentów, o których mowa w art. 47a ust. 1 ustawy wymienionej w art. 70, zobowiązani są do przekazywania tych dokumentów w formie dokumentu pisemnego według ustalonego wzoru.

Rozdział 11. Przepis końcowy

Art. 79. [Wejście w życie] Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 6, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.;

2) art. 50-53 i 70-73, które wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;

3) art. 62 i 63, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;

4) art. 64 ust. 2, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych

z dnia 25 marca 2011 r. (Dz.U. Nr 69, poz. 367)

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235) zarządza się, co następuje:

§ 1. W lokalu, w którym prowadzony będzie żłobek lub klub dziecięcy, są zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci, potwierdzone pozytywną opinią komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz pozytywną opinią właściwego państwowego inspektora sanitarnego, uwzględniającymi warunki, o których mowa w § 2-4.

§ 2. 1. Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, znajduje się w budynku lub jego części spełniających wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz

przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II lub wymagania uzgodnione z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, w trybie określonym w tych przepisach.

2. Dopuszcza się prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego w lokalu znajdującym się w budynku lub jego części, innych niż określone w ust. 1, jeżeli lokal:

- 1) jest przeznaczony dla nie więcej niż 15 dzieci;
- 2) znajduje się na parterze budynku wykonanego z elementów nierozprzestrzeniających ognia;
- 3) posiada co najmniej dwa wyjścia na zewnątrz, przy czym jednym z nich są drzwi wyjściowe z lokalu, a drugim inne drzwi lub okno umożliwiające bezpośrednie wyjście na przestrzeń otwartą;
- 4) został wyposażony w:
  - a) trudnozapalne wykładziny podłogowe i inne stałe elementy wyposażenia i wystroju wnętrza,
  - b) gaśnicę proszkową ABC o zawartości co najmniej 4 kg środka gaśniczego.

3. Strefa pożarowa, w której znajduje się lokal, o którym mowa w ust. 2, jest strefą pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL, określoną w przepisach techniczno-budowlanych, zlokalizowaną w budynku innym niż tymczasowy.

4. W jednej strefie pożarowej może znajdować się jeden lokal, o którym mowa w ust. 2.

§ 3. Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, oraz jego wyposażenie spełniają następujące warunki:

- 1) powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5, powierzchnia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:
  - a) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie,
  - b) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie;
- 2) wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci wynosi co najmniej 2,5 m;
- 3) jest zapewnione utrzymanie czystości i porządku w lokalu, pomieszczenia są utrzymywane w odpowiednim stanie oraz są przeprowadzane ich okresowe remonty i konserwacje;
- 4) w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych:
  - a) podłoga i ściany są wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach,
  - b) ściany do wysokości co najmniej 2 m są pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych;
- 5) pościel i leżaki są wyraźnie oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń;
- 6) w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci, na grzejnikach centralnego ogrzewania są umieszczone osłony ochraniające przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym;
- 7) w pomieszczeniach jest zapewniona temperatura co najmniej 20{°C};
- 8) jest zapewniony dostęp do miski ustępowej oraz urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą, takich jak: umywalka, brodzik z natryskiem lub inne urządzenia do utrzymania higieny osobistej dzieci, z tym że w urządzeniach sanitarnych jest zapewniona centralna regulacja mieszania ciepłej wody;

- 9) jest zapewnione stanowisko do przewijania dzieci;
- 10) jest zapewnione miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości, zabezpieczone przed dostępem dzieci;
- 11) jest zapewnione miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej;
- 12) meble są dostosowane do wymagań ergonomii;
- 13) wyposażenie posiada atesty lub certyfikaty;
- 14) zabawki spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają oznakowanie CE;
- 15) jest zapewniona możliwość otwierania w pomieszczeniu co najmniej 50% powierzchni okien;
- 16) w pomieszczeniach jest zapewnione oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą;
- 17) apteczki w lokalu są wyposażone w podstawowe środki opatrunkowe.

§ 4. W żłobku i klubie dziecięcym, do którego uczęszcza dziecko karmione mlekiem matki, zapewnia się warunki do jego przechowywania i podawania.

§ 5. 1. W lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, zapewnia się w miarę możliwości bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw, niedostępny dla osób postronnych.

2. Niemowlętom zapewnia się w miarę możliwości leżakowanie na werandzie lub tarasie.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 4 kwietnia 2011 r.